

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ 11 ΕΑΔΗΣΥ/2025

(του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα 26 Φεβρουαρίου 2025, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού Δώρου 7-9 γραφεία της, συνήλθε η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη της Επιτροπής.

Κατά τη συνεδρίαση αυτή από τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν οι :

Δημήτριος Ε. Χανής, Σύμβουλος ΕΑΔΗΣΥ, εκτελών χρέη Προέδρου (λόγω απουσίας της Προέδρου της ΕΑΔΗΣΥ Ανδρονίκης Θεοτοκάτου και της Σύμβουλου ΕΑΔΗΣΥ Ευαγγελίας Κουτούπα),

Χρυσάνθη Ζαράρη, Μέλος ΕΑΔΗΣΥ (μέσω τηλεδιάσκεψης),

Βασιλική Σκαρτσούνη, Μέλος ΕΑΔΗΣΥ, (μέσω τηλεδιάσκεψης),

Δημήτριος Σταθακόπουλος, Μέλος ΕΑΔΗΣΥ (μέσω τηλεδιάσκεψης) και

Νικολέττα Κοττά, Μέλος ΕΑΔΗΣΥ.

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης Π.Ε Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγητής: Γεώργιος Ταρασίδης, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ γραφείου Θεσσαλονίκης.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν, ο εισηγητής (μέσω τηλεδιάσκεψης), η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μ. Σιδέρη, καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μ. Παναγοηλιοπούλου, οι οποίοι αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας των Μελών της Επιτροπής και τη λήψη απόφασης

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, για την προσφυγή του Γενικού Νοσοκομείου Ρόδου σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων και του περιβάλλοντος χώρου του Γ.Ν. Ρόδου, χρονικής διάρκειας έξι (6) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης 394.756,14 ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, κατ' επίκληση κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτη περίσταση (άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016).

1. Με το με αρ. πρωτ. 1697/23-01-2025 αίτημα (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 779/23-01-2025), όπως συμπληρώθηκε με τα έγγραφα με αρ. πρωτ. εισερχ. της Αρχής 1633/14.02.2025 και 1724/18.02.2025, το Γενικό Νοσοκομείο Ρόδου αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ανάθεση της εν θέματι σύμβασης.

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Η αιτούσα αναθέτουσα αρχή εκθέτει τα εξής:

2.1 Με τη με αρ. 67/2024 Διακήρυξη ηλεκτρονικού διαγωνισμού άνω των ορίων, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, προκηρύχθηκε διαγωνισμός για την ανάθεση των υπηρεσιών με τίτλο «Καθαριότητα των κτιριακών εγκαταστάσεων και του περιβάλλοντος χώρου του Γενικού Νοσοκομείου Ρόδου», ετήσιου προϋπολογισμού 790.062,96 προ ΦΠΑ, με δικαίωμα προαίρεσης ενός επιπλέον έτους για παροχή υπηρεσιών που ισοδυναμεί με το 100% των αρχικών, με τον ίδιο προϋπολογισμό και τους ίδιους όρους, συνολικού προϋπολογισμού συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προαίρεσης 1.580.125,92 ευρώ χωρίς ΦΠΑ.

Η ως άνω σχετική Διακήρυξη δημοσιεύτηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 28-06-2024 (ΑΔΑΜ: 24PROC015024022 2024-06-28) με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών την 06-08-2024 και ημερομηνία διενέργειας την 09-08-2024.

Στο διαγωνισμό υποβλήθηκαν, όπως προκύπτει από το με αρ. πρωτ. 21408/16.09.2024 πρακτικό της αρμόδιας Επιτροπής Διαγωνισμού, τέσσερις (4) προσφορές, από τις ακόλουθες εταιρείες:

(1) «ALTER EGO ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ «ALTER EGO Α.Ε.»»

(2) «ΝΗΡΗΔΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΙΚΕ»

(3) «ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS A.E.» και

(4) «FACILITY EXPERTS ΙΚΕ».

Με την αριθ. 2881/17.09.2024 Πράξη Αν. Διοικητή Γενικού Νοσοκομείου Ρόδου εγκρίθηκε το σχετικό πρακτικό της αρμόδιας Επιτροπής Διαγωνισμού σύμφωνα με το οποίο προτάθηκε η ανάδειξη ως προσωρινού αναδόχου του οικονομικού φορέα «FACILITY EXPERTS ΙΚΕ».

Η κατακύρωση της σύμβασης έγινε με την αριθ. 3044/14-10-2024 Πράξη Αν. Διοικητή στον ως άνω οικονομικό φορέα, με τη συνολική προτεινόμενη κατακυρωθείσα δαπάνη του διαγωνισμού να ανέρχεται στο ποσό των 1.575.832,08€ πλέον Φ.Π.Α. 24%. Η αναθέτουσα αρχή ενημέρωσε τους Οικονομικούς φορείς μέσω του συστήματος επικοινωνία του ΕΣΗΔΗΣ για το αποτέλεσμα του διαγωνισμού.

2.2 Στις 25-10-2024 οι λοιπές, τρεις, συμμετέχουσες εταιρίες άσκησαν ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ τρεις (3) προδικαστικές προσφυγές κατά της ανωτέρω κατακυρωτικής απόφασης της αναθέτουσας αρχής, επί των οποίων κατέθεσαν παρεμβάσεις η καθεμιά από τις δύο λοιπές συμμετέχουσες εταιρείες.

Επί των εν λόγω προδικαστικών προσφυγών και παρεμβάσεων εκδόθηκαν οι υπ' αριθ. 1804/2024, 1806/2024 και 1808/2024 αποφάσεις, αντίστοιχα του 3ου κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ. Σύμφωνα δε με το διατακτικό αυτών, ακυρώθηκε η υπ' αρ. 3044/14-10-2024 απόφαση του Αναπληρωτή Διοικητή της Αναθέτουσας Αρχής και η ενσωματωθείσα σε αυτήν υπ' αρ. 2881/17-09-2024 απόφαση του ίδιου ως άνω οργάνου, κατά το μέρος που έγιναν δεκτές οι προσφορές όλων των συμμετεχόντων στη διαδικασία οικονομικών φορέων.

Περαιτέρω ασκήθηκε ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Πειραιά η από 20/12/2024 αίτηση ακύρωσης/αναστολής από την εταιρεία «ALTER EGO Α.Ε.»: α) κατά

της υπ' αριθμ. 1804/2024 απόφασης του 3ου Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ, καθ' ο μέρος έγινε δεκτή η από 23.10.2024 με (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 1523/25-10-2024 Προδικαστική Προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS A.E.» και καθ' ο μέρος στρεφόταν κατά της αποδοχής της προσφοράς της εταιρείας «ALTER EGO A.E.» και β) κατά της υπ' αρ. 1806/2024 απόφασης του 3ου Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ, καθ' ο μέρος έγινε δεκτή η από 24-10-2024 με (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 1528/25-10-2024 Προδικαστική Προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «ΝΗΡΗΙΔΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» καθ' ο μέρος στρεφόταν κατά της αποδοχής της προσφοράς της εταιρείας «ALTER EGO A.E.».

Επίσης ασκήθηκε ενώπιον του ίδιου ως άνω Δικαστηρίου και η από 27/12/2024 αίτηση ακύρωσης/αναστολής από την εταιρεία «ΝΗΡΗΙΔΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΙΚΕ» κατά των υπ' αριθμ. 1804/2024, 1808/2024 και 1806/2024 αποφάσεων του 3ου Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ, της υπ' αρ. 2881/17-09-2024 απόφασης του Αναπληρωτή Διοικητή της Αναθέτουσας Αρχής, της 3044/14-10-2024 απόφασης του ίδιου οργάνου και κάθε συναφούς πράξης.

Δικάσιμος για τη συζήτηση των ως άνω αιτήσεων ακύρωσης ορίστηκε, με Πράξη της Προέδρου του Α1 Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά, η 25^η Φεβρουαρίου 2025, οπότε και εκδικάστηκαν, αναμένεται δε η έκδοση των σχετικών αποφάσεων.

2.3 Σημειώνεται ότι οι ανάγκες καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων και του περιβάλλοντος χώρου του Γενικού Νοσοκομείου Ρόδου καλύπτονται, επί του παρόντος, από σχετική σύμβαση, που συνήφθη κατόπιν διενέργειας τον Απρίλιο του 2020 σχετικού ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού άνω των ορίων (Αριθμ. Διακήρ.27/2020), προκύψασας διοικητικής και δικαστικής εμπλοκής και εν τέλει έκδοσης της με αριθμ. 452/21-02-2023 απόφασης του 7ου τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου με την οποία κρίθηκε ότι δεν κωλύεται η υπογραφή σύμβασης για χρονικό διάστημα έντεκα (11) μηνών με δικαίωμα προαίρεσης για ακόμη έντεκα (11) μήνες, με ημερομηνία έναρξης την 11η Μαΐου 2023 και οριστική λήξη την 11^η Μαρτίου 2025.

2.4 Ενόψει των ανωτέρω, η αναθέτουσα αρχή αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ανάθεση της εν θέματι σύμβασης, προϋπολογισμού 394.756,14 ευρώ πλέον ΦΠΑ, για το απολύτως αναγκαίο –κατά την κρίση της- χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, το οποίο θεωρεί ως εύλογο για την ολοκλήρωση της τρέχουσας διαγωνιστικής διαδικασίας έως τη σύναψη της σύμβασης. Η απόφαση προσφυγής στη διαπραγμάτευση ελήφθη, όπως επικαλείται η αναθέτουσα αρχή, ενόψει του κινδύνου να στερηθεί το Νοσοκομείο των αναγκαίων υπηρεσιών καθαριότητας, οι οποίες συνιστούν απαραίτητη συνθήκη για τη λειτουργία του και υπό τον όρο της μονομερούς λύσης της οικείας σύμβασης, εφόσον στο ενδιάμεσο χρονικό διάστημα ολοκληρωθεί η εν εξελίξει διαγωνιστική διαδικασία.

II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

3. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι:

“[...]2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.»

III. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

4. Το υπό εξέταση αίτημα του Γενικού Νοσοκομείου Ρόδου, το οποίο είναι μη κεντρική αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 3 του ν. 4412/2016, αφορά σε προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης υπηρεσιών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ίδιου νόμου.

Η σκοπούμενη σύμβαση φέρεται ως αυτοτελής δημόσια σύμβαση παροχής υπηρεσιών περιοδικού χαρακτήρα, το αντικείμενο της οποίας προβλέπεται να ανανεωθεί εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος. Η συνολική δε εκτιμώμενη αξία αυτής για το αιτούμενο χρονικό διάστημα των 6 μηνών, ανέρχεται στο ποσό των 394.756,14 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α., ήτοι σε ποσό που υπερβαίνει το κατώτατο όριο του άρθρου 5 παρ. γ' του ν. 4412/2016. Ως εκ τούτου, προκύπτει ότι συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης, δυνάμει του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ίδιου νόμου, όπως ισχύει.

5. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (πρβλ. άρθρα 24 και 25 του π.δ. 60/2007 και άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, αντίστοιχα, βλ. σχετικώς ΔΕΚ -ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C-549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35).

Συναφώς, επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η Οδηγία 2004/18/ΕΚ, συναφώς δε και η Οδηγία 2014/24/ΕΕ, να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, δεν επιτρέπεται τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

Συναφώς, η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να περιλαμβάνει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους προκρίνεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. ΣτΕ 1747/2011, 1987/2021).

6. Ειδικότερα, για την εφαρμογή της επικαλούμενης από την αναθέτουσα αρχή νομικής βάσης θεμελίωσης του αιτήματος -κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίσταση- απαιτείται η σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων:

α) η ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης μη απορρέουσας από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής,

β) η ύπαρξη κατεπείγοντος, μη συμβιβαζόμενου με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού και

γ) η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και του εξ αυτής απορρέοντος κατεπείγοντος.

Υπό τη συνδρομή των ως άνω προϋποθέσεων, η προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση επιτρέπεται μόνο στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, όπως ρητά επιτάσσει η σχετική διάταξη του άρθρου 32 παρ.2 εδ. γ' της Οδηγίας 2014/24 (ΣτΕ 1987/2021 σκ.12).

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό εκ μέρους της των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή τους (Ελ.Συν. Τμ. VII 1080/2022 σκ. 6).

Περαιτέρω, η επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης δικαιολογεί την ανάθεση εκείνων μόνο των υπηρεσιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται αιτιωδώς με τα απρόβλεπτα γεγονότα και όχι την κάλυψη των τακτικών (πάγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής, το δε βάρος απόδειξης της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων προσφυγής στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία το φέρει η αρχή που τις επικαλείται (βλ. Ελ.Συν. 1494/2022 VII Τμ, ΣτΕ 1987/2021, από τις πρόσφατες Γνώμες της Αρχής, ενδεικτικώς, Δ5, 14/2024).

7. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της επικαλούμενης διάταξης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

Η αναθέτουσα αρχή εκκίνησε τη διαγωνιστική διαδικασία για την ανάδειξη αναδόχου υπηρεσιών καθαριότητας για τις ανάγκες των κτιριακών εγκαταστάσεων και του περιβάλλοντος χώρου του Γενικού Νοσοκομείου Ρόδου, για ένα έτος με δικαίωμα προαίρεσης ενός επιπλέον έτους, , τον Ιούνιο του έτους 2024, ήτοι σχεδόν εννέα (9) μήνες πριν τη λήξη της ενεργού σύμβασης καθαριότητας, τον Μάρτιο του έτους 2025 (βλ. ανωτέρω Ιστορικό υπό παρ. 2.3 της παρούσης).

Όπως αναφέρθηκε στο Ιστορικό (υπό παρ. 2.2 της παρούσης), κατόπιν άσκησης προδικαστικών προσφυγών κατά της εκδοθείσας κατακυρωτικής απόφασης τον Οκτώβριο του 2024, ανέκυψε διοικητική εμπλοκή, η οποία έχει ήδη εξελιχθεί σε δικαστική, καθώς προσδιορίστηκε να συζητηθούν κατά τη δικάσιμο της 25.2.2025 ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά οι αιτήσεις ακύρωσης που υποβλήθηκαν από δύο (2) συμμετέχοντες στο διαγωνισμό οικονομικούς φορείς, οπότε και συζητήθηκαν και αναμένεται η έκδοση σχετικών αποφάσεων.

Επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο εξέτασης της συνδρομής της κατεπείγουσας ανάγκης προσφυγής σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, η οποία οφείλεται σε απρόβλεπτα γεγονότα, η τήρηση χρονοβόρων, ενδεχομένως, διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, εξαιτίας των δημοσιεύσεων ή της άσκησης ένδικων βοηθημάτων από τους συμμετέχοντες, δεν συνιστά, κατά κανόνα, απρόβλεπτη περίπτωση συνδεδόμενη αιτιωδώς με την κατεπείγουσα ανάγκη (πρβλ. ΣτΕ 1747/2011, 156/2022 ΔΕφ Πειρ (Ακυρ.), Τμ. VI Ελ. Συν. 91/2007 και 205/2007, Τμ. IV 160/2013, 182/2014, Γνώμες της Αρχής Δ122 ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ12 ΕΑΔΗΣΥ/2022). Ο κάθε φορέας, άλλωστε, οφείλει να προγραμματίζει τις ανάγκες του και να εκκινεί εγκαίρως τις κατά περίπτωση νόμιμες διαδικασίες στον κατάλληλο χρόνο.

Εξυπακούεται δε ότι μια επιμελής αναθέτουσα αρχή οφείλει να έχει λάβει υπόψη, κατά τον υπολογισμό των σχετικών προθεσμιών, την πιθανότητα να ασκηθούν οι προβλεπόμενες από το νομοθετικό πλαίσιο προδικαστικές προσφυγές και εξ' αυτού του λόγου να υπάρξει καθυστέρηση στη διαγωνιστική διαδικασία. Στο πλαίσιο αυτό επισημαίνεται ότι ο ορθός προγραμματισμός των συμβάσεων αφορά τόσο στην έγκαιρη εκκίνηση των διαδικασιών

σύναψης, όσο και στην επιλογή των κατάλληλων εργαλείων και μέσων/ διαδικασιών που παρέχονται από το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων προς επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου και συνάδουν με το ενωσιακό δίκαιο.

Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου, προκύπτει ότι η αναθέτουσα αρχή ξεκίνησε εγκαίρως τη νέα διαγωνιστική διαδικασία ήτοι εννιά (9) περίπου μήνες πριν την οριστική λήξη της υφιστάμενης σύμβασης καθαριότητας, η δε διενέργεια της διαδικασίας προχώρησε με ταχείς ρυθμούς, δεδομένου ότι, σύμφωνα με όσα επικαλείται η αιτούσα, «ενήργησε γρήγορα συγκριτικά με παρόμοιες διαγωνιστικές διαδικασίες που καταλαμβάνουν διάρκεια μεγαλύτερη των έξι (6) μηνών, εν προκειμένω η απόφαση διενέργειας ελήφθη στις 13-06-2024 και τα αποτελέσματα του διαγωνισμού ανακοινώθηκαν στις 17/10/2024 [...]», ήτοι διανύθηκε χρονικό διάστημα μόλις τεσσάρων (4) μηνών.

Πλην όμως, εξαιτίας των ως άνω αναφερομένων, σε συνδυασμό με την επικείμενη λήξη της σύμβασης παροχής υπηρεσιών στις 11.03.2025, η υγιεινή και η καθαριότητα των κτιρίων είναι αδύνατο να καλυφθεί κατά το προσεχές χρονικό διάστημα, μετά την ανωτέρω ημερομηνία. Τα παραπάνω δεν μπορούσαν να προβλεφθούν από την αναθέτουσα αρχή, ώστε να μεταβάλει εγκαίρως τον προγραμματισμό της για την ανάθεση των ως άνω υπηρεσιών (βλ. Ελ. Συν. VII Τμ. 1080/2022, ΕΑΔΗΣΥ Δ43/2023 και Δ122 ΕΑΔΗΣΥ/2023).

Περαιτέρω, ο κατεπείγων χαρακτήρας των οικείων υπηρεσιών θεμελιώνεται, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας, τόσο λόγω της επιτακτικής ανάγκης καθαρισμού των κτιρίων στο Νοσοκομείο Ρόδου, η οποία θα πρέπει να είναι αδιάλειπτη δεδομένου ότι πρέπει να διασφαλιστεί η παροχή των οικείων υπηρεσιών, η επιμελής και συστηματική καθαριότητα όλων των χώρων του Νοσοκομείου από εξειδικευμένο προσωπικό, που είναι άκρως αναγκαία και μέγιστης σημασίας για την προάσπιση της δημόσιας υγείας και της ασφάλειας του προσωπικού και ασθενών, συντελεί δε στην αποτροπή της πρόσθετης νόσησης κατά την παραμονή των ασθενών, δεδομένου ότι αυτοί βρίσκονται σε πολύ υψηλό κίνδυνο λοίμωξης. Επισημαίνεται δε, ότι η μη παροχή υπηρεσιών καθαριότητας για παράδειγμα στο χειρουργείο δεν θα οδηγήσει στην ακύρωση των χειρουργείων μόνο, αλλά γενικότερα στη μη εύρυθμη λειτουργία του Νοσοκομείου.

Επιπρόσθετα δε, σύμφωνα με τους σχετικούς ισχυρισμούς της αιτούσας, «το Νοσοκομείο της Ρόδου είναι το μεγαλύτερο στην ευρύτερη περιοχή της Δωδεκανήσου και εξυπηρετεί και σημαντικό αριθμό ασθενών που χρήζουν νοσηλείας από τα γύρω νησιά και τις απομακρυσμένες περιοχές της. Δεδομένου ότι κατά τη διάρκεια της τουριστικής σεζόν που εκκινεί κατά τον μήνα Μάρτιο κάθε έτους, συρρέουν δεκάδες χιλιάδες τουριστών κάθε ηλικίας και μεγαλώνει σημαντικά ο αριθμός των επισκεπτών στα ΤΕΠ του Νοσοκομείου καθώς και ο αριθμός των χειρουργείων για ορθοπεδικά περιστατικά και γενικής χειρουργικής λόγω ατυχημάτων.». Περαιτέρω δε επισημαίνεται ότι «την τελευταία τριετία, κατά το δεύτερο τετράμηνο που ξεκινά η τουριστική σεζόν παρουσιάζεται αύξηση προσέλευσης στα ΤΕΠ σε σχέση με το 1ο τετράμηνο του κάθε έτους της τάξης του 40%. Αύξηση βέβαια παρουσιάζει ο αριθμός των ημερών νοσηλείας αλλά και της προσέλευσης στα διάφορα τμήματα του Νοσοκομείου.».

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η ανάγκη αδιάλειπτης παροχής των υπηρεσιών καθαριότητας παρίσταται πράγματι κατεπείγουσα, καθώς, σύμφωνα με τα όσα επικαλείται η αναθέτουσα αρχή στο αίτημά της, η καθαριότητα των κτιριακών εγκαταστάσεων και του περιβάλλοντος χώρου του Γενικού Νοσοκομείου Ρόδου διαφαίνεται να σχετίζεται με το μείζον ζήτημα για την δημόσια υγεία.

Όπως, δε, προκύπτει από τα υποβληθέντα στοιχεία, η καθυστέρηση του εν εξελίξει διαγωνισμού, συνεπεία της προαναφερόμενης διοικητικής και δικαστικής εμπλοκής, τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την αδυναμία της αναθέτουσας αρχής να καλύψει με άλλο τρόπο την ενεστώσα, άμεση και διαρκή ανάγκη παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, δεδομένης και

της επικείμενης λήξης της σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στις 11.03.2025 (βλ. και Δ37/2022, Δ52/2022, Δ73/2022, Δ122/2023, Δ128/2023, Δ71/2024, Δ138/2024 Γνώμες της Αρχής).

Σε συνάρτηση με τα προδιαληφθέντα, το αιτούμενο χρονικό διάστημα των έξι (6) μηνών κρίνεται εύλογο για την ολοκλήρωση της εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας, ενώ σε περίπτωση που αυτή ολοκληρωθεί σε προγενέστερο χρόνο η αναθέτουσα αρχή οφείλει, περιλαμβάνοντας σχετικό όρο στην υπό ανάθεση σύμβαση, να προβεί μονομερώς και αζημίως στη λύση της.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή ομόφωνα αποφασίζει:

Την παροχή σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, για την προσφυγή του Γενικού Νοσοκομείου Ρόδου σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών του εγκαταστάσεων και του περιβάλλοντος χώρου του, χρονικής διάρκειας έξι (6) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης 394.756,14 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, κατ' επίκληση κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτη περίσταση (άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016), λόγω συνδρομής των προς τούτο προϋποθέσεων.

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2025

Ο Συντάκτης

Ο Προεδρεύων Σύμβουλος

Δημήτριος Σταθακόπουλος

Δημήτριος Ε. Χανής